

Asia: VN/35022/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähkölaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finanssiala kaipaa täsmennyksiä lakiesitysluonnokseen

- Sähköyhtiöille voi koitua likviditeettivajasta paitsi maksuaikapidennyksistä, myös sähköhyvityksen maksamisesta. Likviditeettivajauksen kattamisen kustannukset ovat jäämässä suurelta osin sähköyhtiöiden kannettaviksi.
- Valtiontakauksen epääminen voi johtaa ongelmiin, jos sähköyhtiöllä on samaan aikaan velvoite tarjota maksuaikapidennyksiä asiakkaan pyynnöstä.
- On epäselvää, minkälaisia ehtoja sähköyhtiöiden rahoitusjärjestelyihin on tarkoitus soveltaa.
- Valtiontakauksen edunsaajana tulisi olla rahoittaja, ei sähköyhtiö.
- On varmistettava Valtiokonttorin kyky käsitellä takaushakemukset nopeasti.

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesitysluonnoksesta, joka koskee takautuvasti kuluttajille (tietyissä tapauksissa myös maatalousyrittäjille sekä toiminimille) maksettavaa sähköhyvitystä sekä kuluttajien ja yritysten sähkölaskujen maksuaikojen pidentämistä.

FA:n kommentit koskevat ensisijaisesti sähköyhtiöille myönnettäviä valtiontakauksia, joiden avulla yhtiöt voivat hankkia pankki- ja TyEL-lainoja kattamaan maksuaikojen pidentämisestä mahdollisesti syntyvää likviditeettivajasta. FA haluaa kuitenkin huomauttaa, että likviditeettivajetta voi syntyä myös sähköhyvityksen maksamisesta asiakkaille, jos Valtiokonttori ei ehdi käsitellä ja maksaa sähköyhtiöiden hakemia korvauksia riittävän nopeasti. Lakiesitysluonnoksen mukaan korvausten

maksamisessa olisi perusteltua pyrkiä mahdollisimman lähelle sitä aikataulua, jolla sähköyhtiö normaalisti vastaanottaa laskusaavat asiakailtaan. Jää nähtäväksi, toteutuuko tämä käytännössä.

Lakiesitysluonnoksen mukaan sähköyhtiön on myönnettävä kuluttaja-asiakkaalle lisämaksuaikaa enimmillään 120 päivää, jos asiakas sitä pyytää. Lisämaksuajan perimisestä ei saisi periä kuluja tai korkoa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että sähköyhtiö joutuu kantamaan suuren osan mahdollisen lisärahoituksensa – kuten pankkilainan – kustannuksista. Yritysassiakkailtaan sähköyhtiö voi vaatia korkoa lisämaksuajalta, mutta sen suuruutta ei ole luonnoksessa määritelty. Epäselväksi jää, minkälainen taloudellinen rasitus sähköyhtiöille voi aiheutua lisärahoituksen hankinnasta.

Luonnoksessa ehdotetaan, että valtio voi myöntää omavelkaisen takauksen lisärahoitukselle, jonka sähköyhtiö joutuu ottamaan maksuaikapidennyksistä aiheutuvan likviditeettivajeen kattamiseen. Takausta ei kuitenkaan myönnetä, jos on ilmeistä, että sähköyhtiö ei kykene suorittamaan valtion takaamasta lainasta johtuvia maksuvelvoitteita. Samaan aikaan yhtiön kuitenkin edellytetään tarjoavan maksuaikapidennyksiä, jos asiakkaat sitä pyytävät. FA pitää tilannetta sähköyhtiön kannalta hyvin ongelmallisena ja katsoo sen lisäävän riskiä konkurssimenettelyyn ajautumisesta.

Lakiesitysluonnos sisältää valtioneuvostolle annettavan asetuksenantovaltuuden, jolla säädettäisiin valtion takaaman rahoituksen tarkemmista ehdoista. Lisäksi Valtiokonttori voisi asettaa tietyissä tilanteissa lisäehtoja. Vaikka lähtökohtaisesti takaus olisi mahdollista antaa vastavakuutta vaatimatta (1), asetuksella voitaisiin tarkemmin määritellä ne tilanteet, jolloin vastavakuus kuitenkin vaadittaisiin. Esimerkkinä mainitaan tilanne, jossa pankki tai työeläkevakuutusyhtiö edellyttää vakuutta. Tällöin vakuutta ei olisi sallittua hyödyntää ainoastaan lainanmyöntäjän osuudelle, vaan vakuus tulisi jakaa lainanmyöntäjän ja valtion välillä riskiä mukaisessa suhteessa. Vakuuden vaatiminen koko lainalle kyseenalaistaa valtiontakauksen idean ja voi muodostua esteeksi rahoituksen hankinnalle. Kokonaisuudessaan FA pitää epäselvänä, minkälaisia ehtoja rahoitusjärjestelyihin on tarkoitus soveltaa. Tämän vuoksi on myös vaikea arvioida, mikä on yhtäältä lainanmyöntäjien kiinnostus myöntää takauksen piiriin kuuluvia luottoja ja toisaalta sähköyhtiöiden halukkuus hakea niitä.

Lakiesitysluonnoksen perusteluosan (s. 24) mukaan valtiontakauksen edunsaajana voi ainoastaan olla sähköyhtiö. FA toteaa, että edunsaajana tulisi olla rahoittaja eli joko luottolaitos tai työeläkevakuutusyhtiö.

Lopuksi FA haluaa korostaa, että on tärkeää varmistaa, että Valtiokonttori kykenee käsittelemään takaushakemukset ja toimeenpanemaan takaukset nopealla aikataululla, jotta ne ovat käytettävissä siinä vaiheessa, kun sähköyhtiöiden likviditeettitarpeet realisoituvat.

Veli-Matti Mattila

Johtaja, pääekonomisti

(1) Luonnoksen sivulla 25 viitataan tässä yhteydessä ehdotettuun 4 §:n 1 momenttiin. Kyseessä on kuitenkin 6 §:n 1 momentti.

Mattila Veli-Matti
Finanssiala ry